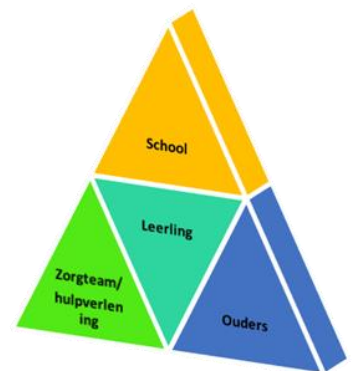

Inleiding

Sinds de start in 2013 is de Impulsklas gaan behoren tot het instrumentarium van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en scholenorganisaties om zoveel mogelijk kinderen de kans te geven zich binnen het reguliere onderwijs te ontwikkelen. Door evaluatie en feedback ontwikkelt de Impulsklas steeds door. De feedback heeft allerlei vormen: formele en interne evaluaties, anekdotisch, wetenschappelijke studie. Hieronder zetten we een aantal resultaten op een rij.

Aanleiding

Kinderen worden aangemeld voor de Impulsklas wanneer de leerkracht of IB'er inschat dat een versterking van de driehoek kind-school-ouder nuttig kan zijn. Er is meestal een leervraag in de taakwerkhouding of in het gedrag, waarvoor een oplossing gezocht wordt. In sommige gevallen wordt de Impulsklas gebruikt als 'tussenoplossing', wanneer verdere hulpverlening nog op gang moet komen. In andere gevallen wordt de Impulsklas ingezet in combinatie met lopende hulpverlening/ondersteuning.

Methode

De Impulsklas is onderscheidend in:

- De interprofessionele samenwerking tussen leerkracht en ouderbegeleider.
- Haar *systemische* opzet: er wordt gewerkt met doelenkaarten, er wordt gewerkt met het systeem waarin het kind opgroeit.
- Het versterken van de driehoek kind-school-ouders: ouders vervullen een centrale en actieve rol tijdens de bijeenkomsten en in het ontwikkelproces.

Kenmerkend hierin is de *oplossingsgerichte benadering* waarop de leerlingen ondersteund worden in het werken aan eigen houdings- en gedragsdoelen. De kinderen gebruiken daarbij een zgn. 'doelenkaart' die het beloop en het succes van de verrichtingen inzichtelijk maakt. Deze benadering wordt verder aangevuld met andere methodieken en interventies gericht op sociaal-emotioneel welbevinden en ontwikkeling van de executieve functies.

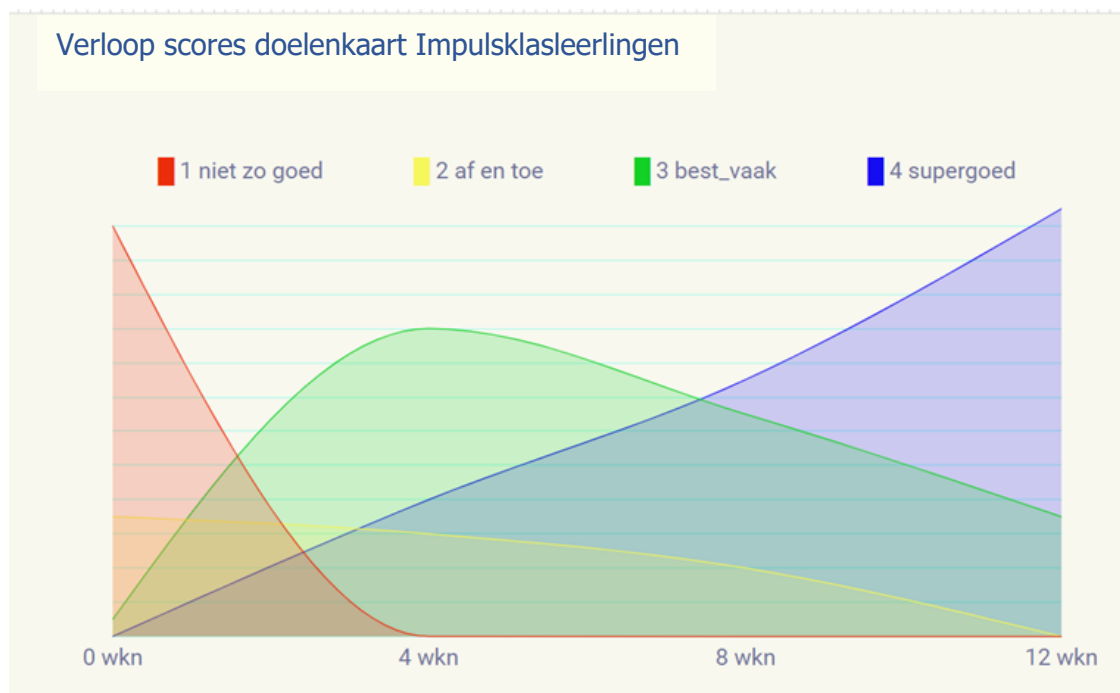
Een dagdeel in de week werken kinderen in de Impulsklas samen met ouders aan hun persoonlijke doelen. Tijdens de ochtend is er een moment waarop ouders geïnformeerd worden over opvoedingsthema's en wisselen ouders hun ervaringen uit. Ze gaan met elkaar in gesprek en worden hierin begeleid door de ouderbegeleider. De kinderen werken op dat moment met de leerlingbegeleider.

In de eigen groep werkt de leerling ook aan zijn doelen. Hiervoor vult de leerling en de eigen leerkracht de doelenkaart iedere dag in en worden de doelen dagelijks geëvalueerd. De eigen leerkracht krijgt door observaties en gesprekken ook meer zicht op onderwijsbehoeften van de leerling en krijgt van de Impulsklasbegeleiders handvatten om deze leerling goed te begeleiden.

Resultaten voor de leerling

Leerlingen werken aan eigen doelen op het gebied van houding en gedrag. Uit jaarlijkse evaluaties blijkt dat deze doelen na 6-8 weken Impulsklas voor meer dan 88% behaald worden. (De Groot, 2016, Nooijens en Engelen, 2015, Mol Lous, 2019). Daarnaast worden duidelijke positieve effecten gemeten op het welbevinden van de leerling en ook op de leerling-leerkracht-relatie (Vromans en Dankers, 2020). Ook wordt er een duidelijk positief effect waargenomen op sociaal-emotionele competenties: o.a. zelfmanagement, persoonlijke verantwoordelijkheid, zelfbewustzijn en gevoel van competentie, doelgericht gedrag (Verheggen, 2015, De Jonge, 2015)

In de Impulsklas zien we vaak een groep leerlingen die ondersteuning vraagt op meerdere vlakken (sociaal emotioneel, taakwerkhouding, gedrag) en doorgaans langdurige begeleiding nodig heeft. Des te opmerkelijker is het dat van diezelfde leerlingen die aan de Impulsklas hebben deelgenomen 83% geen vervolfbegeleiding meer nodig heeft.

In deze grafiek zijn de scores van leerlingen en leerkrachten opgenomen. Het betreft de scores van de meest voorkomende doelen: zelfstandigheid, taakgericht en emotieregulatie vergroten/versterken.

Resultaten voor de ouders

Ouders leren in de Impulsklas het gedrag van hun kind beter begrijpen en hoe daar mee om kunnen gaan. Zij zien ook een gedragsverandering bij hun kind (Dries, 2015). Daarnaast verbetert de relatie tussen ouders en school en worden ouders zich bewuster van hun verantwoordelijkheid (De Jonge, 2015). Ouders die aangeven de methodieken uit de Impulsklas ook zelf toe te passen constateren de sterkste verbetering in de relatie met hun kind (Dankers, 2020).

Resultaten voor de school

Leerkrachten zijn vaak heel enthousiast over hetgeen in de Impulsklas wordt bereikt (De Groot, 2016). Daarnaast verbetert de relatie tussen groepsleerkracht en leerling waardoor gedrag beter gehanteerd kan worden (Dankers, 2020). Wanneer de leerkracht open staat voor de begeleiding door Impulsklasbegeleiders en gebruikt maakt van de aangereikte handvatten, zijn de lange termijneffecten op houding en gedrag van de leerling sterker (Mol Lous, 2019). Uit de evaluatie van de supervisoren van de Impulsklas (2020) blijkt dat naarmate Samenwerkingsverbanden de Impulsklas beter *integreren in de basisondersteuning*, de professionele competentie van scholen in het omgaan met diversiteit in werkhouding en gedrag toeneemt.

Conclusie

De Impulsklas heeft zich de afgelopen jaren bewezen als bijzonder effectief instrument bij het nastreven van Passend Onderwijs. Uit onafhankelijk onderzoek zowel als uit kwalitatieve (interne) evaluaties blijkt dat de gestelde doelen op het gebied van werkhouding en gedrag ruimschoots en duurzaam behaald worden. Daarnaast zijn er duidelijke positieve effecten op de samenwerking in de driehoek kind-school-ouder. Veelbelovend is de ontwikkeling waarbij scholen de Impulsklas inzetten als doorlopend instrument ter versterking van de competentie van leerkrachten en het versterken van de zgn. ondersteuningstructuur.

Aanbevelingen

Wanneer de Impulsklas wordt opgenomen in de basisondersteuning zorgt dit voor een continue stimulans voor leerkrachten. We zien dat leerkrachten meer competent worden in het omgaan met diversiteit in gedrag en het omgaan/ coachen van gedragsvragen bij leerlingen.

De opbrengst is groot en ook duurzaam op het moment dat er veel aandacht wordt besteed aan de transfer naar de klas. Bij de *implementatie* en *kwaliteitstoetsing* (auditing) door Impuls wordt daar sterk op gecoacht. Deze *coaching* en vervolgens een goede *evaluatie* hebben merkbaar positieve uitwerking op resultaten.

Interessant hierin is *Impuls Online*, online coaching van leerlingen, ouders en leerkrachten. Dit is laagdrempelig en laat zich in alle omstandigheden goed inpassen.

Samenvattend

Kijkend naar de doelen, resultaten en opbrengsten van deze Impulsklassen volgen een aantal opmerkingen.

Kinderen hebben doelen die vooral gericht zijn op het verbeteren van executieve functies (ongeveer 80%). Denk hierbij aan het verbeteren van concentratie, emotieregulatie, maar ook hulp vragen, sociale aansluiting en omgang met de leerkracht.

Ouders geven aan dat het uitwisselen van ervaringen tijdens de ouderbijeenkomsten zeer waardevol is. Ouders hebben meer inzicht in het gedrag van hun kind en wat school van hen vraagt. Ouders hebben tools gekregen voor de opvoeding van hun kind.

Leerkrachten geven aan dat ze hun leerlingen beter begrijpen, beter kunnen begeleiden. Door de Impulsklas hebben ze meer inzicht gekregen in het gedrag van hun leerling. Een aantal leerkrachten geeft aan dat het werken met gedragsdoelen en de doelenkaart van meerwaarde zijn en vaker toegepast zouden mogen worden. Ook het werken in de driehoek ouder-kind- school is voor leerkrachten een duidelijke meerwaarde.

Gemiddeld beoordelen ouders en leerkrachten de Impulsklas met een 8. Leerlingen beheersen doorgaans na 6-8 weken 88% van de tijd de vaardigheden horend bij hun doelen.

Financiën

Een Impulsklas voor 6-8 leerlingen en ouders kost voor een eerste ronde ongeveer €19.000.- In deze kosten zijn opleiding, coaching en uitvoer opgenomen. Na de eerste ronde zijn de kosten beduidend lager, ongeveer €13.000.-.

Kijkend naar de resultaten voor ouders, leerlingen en hun eigen leerkrachten mogen we spreken van een passend onderwijs zorg arrangement waarbij samenwerking met gemeenten, buurtteams een meerwaarde is.

<https://impulsorganisatieadvies.nl/impulsklas/de-impulsklas>

Literatuur

Dankers, C. (2020) De Impulsklas geëvalueerd: Een kwantitatieve en kwalitatieve benadering van de effecten van de Impulsklas

De Groot, E (2016). Evaluaties, resultaten en ontdekkingen van de Impulsklas in SWV de Meierij

De Jonge, K. (2015). Effecten van de Impulsklas voor kind, ouder en school

Dries, L (2015). Ouders in de Impulsklas

Mol Lous, A. (2019). Rapportage over de effecten van de Impulsklas Apeldoorn

Nooijens, M. en Engelen, K. (2015). De Impulsklas. Ouders als buddy

Verheggen, N. (2015). Succesfactoren van de Impulsklas bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen